

Volba a formulace teoreticko- metodologických východisek

9. 3. 2016

***Otázka z četby
(Babbie)***

V čem spočívá rozdíl vědecké perspektivy a perspektivy tzv. „běžného všedního poznávání“?

Na začátku výzkumu se musíme rozhodnout:

- Co chceme zjistit – jaký bude účel a co bude cíl výzkumu?
- Musíme se rozhodnout jaké a kolik proměnných nás bude zajímat?
- Jak budeme data získávat?
- Jak budeme data analyzovat?

Co je to proměnná?

Proměnná je znak, který je jednak symbolickým vyjádřením vlastnosti a jednak svými hodnotami vyjadřuje vlastnosti a vztahy mezi hodnotami

- Proměnná je empiricky identifikovatelná dimenze pojmu nebo měřitelný pojem, který nabývá dvou nebo více hodnot pro různé jednotky nebo pro různá období
- Musí splňovat tyto podmínky:
 - 1) diskriminabilita (rozlišitelnost) – musí nabývat alespoň 2 hodnot
 - 2) úplnost – ke každému stavu vlastnosti existuje hodnota znaku
 - 3) jednoznačnost – dvě různé hodnoty nemohou odpovídat jednomu stavu vlastnosti

Typy proměnných

- **Závisle proměnná** je jev, který se výzkumník snaží objasnit, je to to, co bylo něčím zapříčiněno.
- **Nezávisle proměnná** je věc, která vysvětluje (částečně) závisle proměnnou. Je to důvod nebo příčina závisle proměnné.
- **Intervenující proměnná** je současně závislá i nezávislá. Jestli je proměnná závislá nebo nezávislá, určíme z kontextu, který zkoumáme.
- **Kauzální směr:** nezávisle proměnná → intervenující proměnná → závisle proměnná.

Typy zkreslení při pozorování sociálních systémů

Lze rozlišit různé způsoby, jak nezohledněná (tj. nepozorovaná anebo neměřitelná) třetí proměnná může ovlivnit vztah který sledujeme:

- a) Chybějící střední proměnná
- b) Vnější proměnná
- c) Vývojová sekvence
- d) Dvojitá příčina

Úkol na seminář s datem 16. 3.

1. Připravte si krátkou odpověď na otázku:

Jak lze při pozorování sociálních vztahů zmírnit možné hrozby zkreslení uvedených na předchozím snímku (a které jsme v hodině diskutovali)?
Pokuste se odpovědět co nejkonkrétněji.

2. Přemýšlejte o strategiích výzkumu pro tyto náměty:

- Mají ženy nižší příjem než muži bez ohledu na sektor (veřejný, soukromý)?
- Ženy, které mají vyšší příjem než muži.
- Vliv neformálních skupin na produktivitu práce
- Regionální rozdíly v preferencích politických stran.
- Motivы studentů při výběru konkrétní školy.

→ *Použijte strukturu uvedenou na snímku č. 3*